1878. X. évfolyam. 247. szám. Csütörtök, deczember 19.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Óthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési felhivás

a

„DEBRECZEN“

hetenkint ötször megjelenő politikai és közgazdászati lapra.

Az 1879 év január 1-én lapunk XI-ik évfolyamba lép, mi fényes tanubizonysága annak, hogy hivatását mindenkor helyesen töltötte be s igy a nagy közönség nemcsak pártfogására méltatta, de áldozatkészsége lehetővé tette, hogy jövőre kitünő szellemi erőket csoportositsunk lapunk körül.

Jelszavunk az, a mi az országos függetlenségi párté:

„Magyarország legyen önálló, független állam, mely minden idegen beavatkozástól mentenül intézze ügyeit, — legyen önálló hadserege, bankja, s külön vámterülete.“

Erős meggyőződésünk, hogy ezek nélkül az ország elpusztul, elvész, mint vándor nyoma a zivatarban, s épen ezért feladatul tüztük ki, küzdeni ezen elvitázhatlan jogok visszaszerzéseért ugy a mint azt alkotmányos törvényeink megengedik.

Ugy helyi mint országos ügyekben teljes tájékozást nyujtunk.

Ajánljuk lapunkat a t. közönség — eddig is örömmel tapasztalt — szives pártfogásába. —

A „DEBRECZEN“ előfizetési ára:

Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „
Egész évre 10 „
Egy hóra 1 „

Hirdetések pontosan és jutányos áron eszközöltetnek.

Előfizethetni helyben a „Debreczen“ kiadó hivatalában, piacz-utcza Vecsey-ház, — Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden postahivatalnál.

Péter Gábor,
a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

Debreczen, decz. 19.

(P.) Az angol parlamentben North cote miniszter kijelentette, hogy azon hir, miszerint Anglia és Törökország között egy ujabb egyezmény iránt tárgyalások folynak, — valótlan, mert csak Cyprusról foly jegyzékváltás a portával.

Ugyanitt élénk vita folyt a felett, hogy az afghánok ellen folytatott háboru költségeit India viselje-é, vagy Anglia? Mely kérdés még nincsen eldöntve, s a miniszter csak annyit mondott egyelőre, hogy a kormány nem szándékozik az egész költséget Indiára róni. A kormány miután az afghán harcztérről kedvező hirek érkeznek, határozott többségre számithat.

Afganistánban Homna ezredes a Khozak szorost minden ellentállás nélkül megszállotta, Thenwalles vezérőrnagy pedig a Kurum hadoszloppal gyalog ösvényeken átment a Suttan-Gardan magaslaton s jelentéktelen puskatüz után elfoglalta Akton-Khelt. Ez azért nevezetes, mert innen már kitünően épitett országut vezet a csak 82 kilometernyire eső Kabulba. Suttan-Gardanban ugyan még állanak Afghán csapatok, de már Thenwalles által megkerültetvén, valószinüleg e helyet kifogják üriteni.

Igy tehát az afghánistánnali háboru bevégzése már csak napok kérdése.

Konstántinápolyban még mindig a nemrég felfedezett összeesküvéssel vesződnek, az a dolog annyiban komoly jellegü, mert egy amerikai polgárt is elfogtak, a ki legerősebben van kompromittálva. — Ezen embernek neve Mayer s hir szerint magyarországi születésü. Lakásán több rendbeli revolvert és felette terhelő iratokat találtak s ez az oka, hogy az amerikai konzul minden fenyegetése sem volt képes a portát arra birni, hogy őt szabadon bocsássa.

Ez már 1868-ban Syriában is akart lázadást kelteni, hogy e tartományt az egyiptomi alkirály kezére játsza, — de részes volt a legutóbbi kozandaghi fölkelésben is és ugy itt, mint most Konstantinápolyban orosz megbizásból dolgozott.

Abdul Hamid szultán ezen személye ellen irányult összeesküvés folytán Ozman pasát, — kiben egyedül bizik, — palota marsallá s testőrparancsnokká nevezte ki, s a volt szultán Murad palotája előtti őrséget megkétszereztette. — Reuf pasa a volt hadügyminiszter s a szultán kedvencze Bagdadba számüzetett, Nedsib pasa pedig elfogatott. A hir azt mondja, hogy mindketten részesek az összeesküvésben.

Mig Oroszországban a zavargások napirenden vannak, addig a külügyi politika folyvást bonyolitja a keleti események szálait. Azt szépen zsebre rakta ugyan, hogy csak nem régen az angol parlamentben hazugnak és gyalázatosnak mondották ki, hanem azért cseppet sem hagyott alább a szemtelenségig vakmerő politikájával.

A Dondukoff-Korzakoff herczeg müködéséről elterjedt hireket egy pétervári félhivatalos lap megczáfolni igyekezett ugyan, de ma egy konstantinápolyi levelező határozottan fenntartja ide vonatkozó hireit, közölvén azon nyilatkozatot is, melyet Dondukoff herczeg a tisztikarhoz intézett, s melyben kimondja, miszerint ő megigérte a czárnak, hogy csak egy Bulgária lesz, s hivatkozott arra, hogy ő szavát megszokta tartani.

Innen magyarázható ki aztán, hogy a rendszeresen izgatott bulgárok a nemzetközi bizottságok ellen, melyek Bulgáriának a berlini szerződés értelmében kétfele leendő hasitására küldettek ki, határozottan ellene szegülnek.

Ebből világos az is, hogy a berlini szerződést mennyire tartja tiszteletben, és annak végrehajtását mennyire viseli szivén, a mindent az európai békeért cselekvő muszka diplomatia.

Németország a socialistákkal vesződik, sőt a franczia kormányhoz is átirt, hogy a socialisták ellen törvényt hozva, annak végrehajtásában együttesen járjanak el, a franczia kormány azonban kinyilatkoztatta, hogy ilyen propagandáktól nincs mit félnie, s igy nem látja szükségét azok ellen törvényt alkotni.

Olaszországban a Cairoli minisztérium megbukott ugyan, de egyáltalában nincsen még vége a miniszterválságnak. A király, — ki Cairolinak köszöni életét, nem tudja magát elhatározni, hogy feloszlassa-é a kamarát s igy megtartsa Cairolit, vagy Depretist tartsa meg s elveszitse Cairolit, mely a hálátlanság jellegét is viselné magán.

A nép rajong Cairoliért s hangosan követeli a kamara feloszlatását, Rómában csak a legnagyobb erőfeszitéssel lehet a tüntetéseket, melyek már már lázongásig fajulnak, meggátolni.

A „Journal des Debats“ igen válságosnak tartja a helyzetet s attól fél, hogy nem találkozik majd ember, ki megmentse azon elvet; „rend a szabadságban!“

Politikai hirek.

— A baj gyökere. A közelebbi szavazásnál a kormánynak megint 74 többsége volt. Miként történhetik ez? Ugy, hogy a szavazástól tartózkodtak, azaz távol voltak 117-en. Ezek legnagyobb része ugynevezett egyesült „ellenzéki.“ Hogy szidták ezek a választók előtt a kormánynak átkos voltát, s most hogy igyekeznek neki kezet nyujtani czéljai elérésében! — Vannak ezenkivül „pártonkivüli“ csodabogarai is az uristennek: ezek meg minden alkalommal a kormányra szavaznak. Sajnálandók azok a választók, kiket e kötéltánczosok, ez utczai komédiások el tudtak ámitani!

— A török rokonszenv ismét éled Magyarország iránt, mint az „Egyetértés“-nek irják Konstantinápolyból. Ottani török lapok sürün forditgatják az „Egyetértés“-ből a magyar országgyülés független párt férfiainak a keleti kérdésben mondott beszédeit.

S e beszédek a rokonszenvet ismét hihetetlenül előmozditották, mert a törökök kezdik érteni a fellépésünket akadályozó közjogi állapotok sajátságait.

A levelező végül örömmel constatálja, — hogy az uj török kormány osztrák- és muszellenes politikája nagyban éleszti a török nép erélyét, s egyuttal rokonszenvét is „a leigázott Magyarország iránt.“

— Az angolok nem értik a tréfát. Haine indiai katonai főparancsnok Londonból rendeletet kapott, hogy az időjárásra, fáradságra és ember veszteségre való tekintet nélkül az afgán fővárost még az idén okvetlenül hatalmába kerítse.

Egy Londonból érkezett távirat szerint az afgán emir közbenjárásért folyamodott a czárhoz. Ezt megerősiteni látszik egy szentpétervári távirat is, mely igy szól:

„Hire van, hogy az afghán uralkodó az orosz kormánytól segélyt kér az angol invázió ellen. Az afghán határon összpontositott orosz hadsereg egy része átlépte a határt, de ismét visszatért. A czár eddig el van határozva viszszautasitani az emir kérését. Az izgatottság fokonként növekszik.

Magyar legyen a zsidók vezeték neve.

II.

Debreczen, decz. 19.

Az előkelőbb zsidó családok már majdnem mindenütt állandó vezeték nevet viselnek, és pedig olyat, mint azon népek, melyek közt laktak, midőn beállt azon hideg kegyetlenséggel párosult vallás intollerantia, mely oly elszomoritóan jellemzi a középkor végét, és az ujkor első századait. Az erőszak minden neme fel lett használva arra, hogy a zsidók vallásukat elhagyják és a keresztény vallást felvegyék, s midőn az erőszak nem használt kiüzettek az országból.

Francziaország, Anglia, Spanyolország, Sicilia, nem egyszer üzték ki a zsidókat, s ők, hogy a háboritásoktól meneküljenek és hogy vallásukat megtarthassák, hazát, vagyont, mindent elhagytak, s koldusbottal kezökben elmentek uj hazát keresni.

Elmentek Németországba, ott letelepedtek hitrokonaikhoz, kik ezen zaklatásteljes korban, minden Európában letelepedett zsidók közt a legnyugodtabban éltek, kevés jogokkal ugyan, de bántalmazások nélkül. Igy történt, hogy a Francziaország, Anglia, Sicilia, Spanyolországból kiüzött zsidók legnagyobb része Németországban telepedvén le, németté lett. Midőn aztán a későbbi századokban a vezeték név mindig általánosabbá lett, az európai zsidók legnagyobb része Németországot tekintve hazájának, s a német nyelvet anyanyelvének, német vezeték nevet vett fel.

A 18-ik század vége óta, a felvilágosodás elterjedése, és az ezzel együtt járó, vallás tolerantia, — következtében megszüntek azon korlátok, a melyek addig a zsidók szabad költözködését s egyes országokban való letelepedését gátolták volt, németországi zsidók telepedtek le Magyar-, Orosz-. Oláhországban, Szerbiában stb. stb. ez az oka, hogy mindezen országokban (tehát nemcsak Magyarországon) német neve van a zsidónak, és hogy németül tud beszélni. Ebből azonban korántsem lehet azt következtetni, hogy miután a Magyarországon letelepedett zsidók legnagyobb részének még most is német vezeték neve van, ennélfogva még most is németeknek tekintik magokat, ez nem áll. A magyarországi zsidó épen oly jó magyar hazafi mint akármelyik más vallásu honpolgár.

Jelenleg minden európai államban szabad a zsidóknak lakni. Az utolsó évtizedek óta pedig a cultur államokban ugy magán, — mint közjogi tekintetben a többi honpolgárokkal egyenjogositva lettek, mindezen országokban a nemzet tagjaivá váltak, és annak is tekintik magokat, Németországot tehát ma már, csakis az ott letelepedett és jelenleg ott levő zsidók tekintik hazájoknak, a többiek nem.

A többi európai államokban letelepedett zsidók azon ország, azon nemzet tagjaivá váltak, a mely őket befogadta, a hol laknak s a melynek nyelvét beszélik.

Zsidó nemzet nem létezik, de igenis van zsidó vallásu magyar, zsidó vallásu franczia, német, angol stb stb. nemzet az állami önállóság megszünése után csak addig létezhetik, mig a nemzeti nyelvet s a nemzeti szokásokat megtartja, a nemzeti nyelv kihalása után a nemzetiség is megszünik létezni.

A zsidó állam 18 év század előtt megszünt létezni, a zsidó nyelv már igen régen a holt nyelvek közt foglal helyet, ezek után zsidó nemzetről nem lehet beszélni, csak is zsidó vallásról.

A zsidó vallás nincs ellenkezésben a külön nemzetiségek fogalmával, sem vallási sem erkölcsi sem politikai okokból nem lehet helyteleniteni ha zsidó vallásu egyén azt mondja én magyar (nemzetiségü) vagyok, vagy pedig én franczia, angol, német nemzetiségü vagyok.

Miután zsidó nemzetiség nincs, s miután mindenkinek okvetlenül valamely nemzetiség tagjának kell lenni a zsidó vallásu honpolgárnak azon nemzetiséghez kell tartozunia, a mely közt lakik s a melynek nyelvét beszéli.

Ha a zsidó állam, a zsidó nemzetiség még most is léteznék s meglevő államaink soraiban szerepelne akkor, — ha onnan valaki franczia vagy Magyarországba jönne lakni, itt letelepedne akkor ezen egyén nemzetiségét változtatná s az uj állam az uj nemzet tagjává válnék, annál inkább áll ez jelenlegi viszonyaink közt midőn német nemzetiségü zsidók telepednek le vagy telepedtek le Magyarországon.

A zsidó vallás ép ugy összefér a magyar nemzetiséggel, mint, hogy az, a német nemzetiséggel összefér. A Magyarországon letelepedett zsidóknak tehát már azért mert e hazában letelepedtek magyaroknak kell lenni, s ozt nem csak bensőleg az öntudatban hanem külső cselekményekben is igazolni kell.

A nemzetiség külső ismérvei legfontosabbikat a nemzeti nyelv s az ennek megfelelő vezeték név képezi, mert a nyelvbeli külömbség vonja a legtermészetesebb határ vonalat a különböző népek közt, s a vezeték név az, melyről az egyes egyénnek nemzetiségére legbiztosabban lehet következtetni.

Miután a magyarországi zsidók szivvel lélekkel csatlakoznak a magyar nemzetiséghez s magyarok akarnak lenni ezt külső cselekményekkel is igazolni kell.

A magyar nyelvet és nemzeti szokásokat már legnagyobb részben elsajátitották most már hogy tökéletesen magyaroknak tekintessenek még csak a német vezeték nevet kell magyarra változtatni.

Ezen névváltoztatás módozatairól a következő czikkben.

Az országházból.

— decz. 17-én.

Napirenden van az indemnity törvényjavaslat tárgyalása.

Simonyi Ernő:

Midőn bizalom hiányból nem szavazza meg az indemnitást, tiltakozik a miniszterelnök felfogása ellen, hogy e kérdés oly bizalmi kérdésnek tekintessék, mely tisztázni fogja a helyzetet. E czélra a jelen kérdés egyáltalában nem alkalmas. Hiszen csak az imént is Ernuszt képviselő ur kijelentette, hogy nincs bizalommal a kormány iránt, de megszavazza az országnak a költségvetést; mig Mihajlovics azért szavazta meg, mert a kormány egészen horvát politikát üz. (Egy hang a szélsőbalról: Bosnyák politikát!) Sőt Mihajlovicz tovább megy s azt mondja, hogy ha megbuknék, mi következnék akkor, ha a mostanitól eltérő politika fogna követtetni. Erre különben csak azt jegyzi meg szóló, hogy nem a horvátok fogják dekretálni, mi következnék ezután; arról majd gondoskodni fogunk mi magunk s ebben a határozatot a horvátoknak engedni nem fogjuk. (Helyeslés a baloldalon.)

Áttérve a miniszterelnök tegnapi beszédére, először is azt mondá Tisza, hogy a személye elleni támadásokra felelni nem fog és mégis mindjárt a lehető leggorombább kifejezésekkel torolja meg az ellene mondottakat. Nem akarja szóló taglalni, volt-é joga igy kikelni, csak azt jegyzi meg, hogy ha igy jár el a miniszterelnök, ne kezdje azzal, hogy nem válaszol a személye ellen intézett megtámadásokra. Nagyon hangzatos szavakban előadta a feletti keserves bánatát is, hogy Csatár Zs. a tiszti kar egyes osztályait megtámadta. Szóló figyelemmel kisérte Csatár beszédét, de azt épen nem találta benne hogy egész tiszti osztályok megtámadtattak volna. Kifogásolta, gáncsolta magát a rendszert, de hogy ez az illető tisztviselő kar rágalmazását jelentené: az már teljes lehetetlenség. (Helyeslés a szélsőbalon.) Panaszkodott azért is a miniszterelnök, hogy Csatár nem hozott fel konkrét eseteket. De hát lehet e konkrétebb eset, mint a keleti vasut ügye? (Igaz! ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ott vannak az okmányok a képviselőház jegyzőkönyveiben és ott a határozat, hogy a kormány az illetőket fogja perbe; de évek multak el és a kormány nem tett semmit. (Ugy van! a szélső balon.) Hát micsoda okmányok szükségesek még a min. elnök urnak? Azt sem ismerheti el szóló, hogy oly vádakat, melyeket szerteszét beszélnek az országban a tisztviselők ellen, fel ne lehetne hozni okmányok támogatása nélkül. Ha okmányokkal bebizonyitott vádakkal birunk akkor a fenyitő törvényszékhez folyamodunk. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Csatár, midőn vádakat emlitett, igen vigyázva beszélt; ő azt mondta: meglehet, hogy a dolog nem is igaz, de beszélnek róla, vizsgálja meg tehát a minisztérium, mi igaz a dologban, mi nem? Mikor tehát a kormánynak valóságos iszonya van a vizsgálatok ellen: akkor hangzatos szavak nem elegendők a gyanu eloszlatására. Hangzatos szavakkal sok levegőt lehet betölteni, de érveket megczáfolni soha. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Végre a min. elnök azon óhaját fejezte ki tegnap, hogy a tegnapihoz hasonló jelenetek ne ismétlődjenek. Ebben szóló tökéletesen megegyez vele. Csak azt emeli ki szóló, hogy ha a min. elnök nem sértegeti folytonosan az ellenzéket s nem intézne ellene oly méltatlan támadásokat, mint tegnap is Csatár, Csanády és más képviselők ellen, az ily jelenetek nem fordulnának elő. (Helyeslés a szélső balon.)

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Dráma az életből.

Elbeszélés.

Irta: **H. J.**

(Folytatás.)

„Ön hiszi, hogy ő egy gazember, én is, felelé Bieler, de egyikőnknek sincs bizonyitéka e hitre csak a gyanu. Ha Holk azt mondaná az öreg Walter előtt: ifjuságomban könnyelmüséget követtem el, elhagyám magam egy szép nő által csábittatni, házasságot igértem neki, de megszegtem szavam, midőn láttam, hogy méltatlan reám, akkor az ellenkezőt nem kellene bebizonyitani. De szavai épen azáltal lesznek megerősitve, hogy Emma a helyett, hogy megvetné azon embert, kinek hibája miatt atyja szive megtört, meg zsarolni akart rajta. Mert igy fogja fáradozását nevezni a mivel czimét megakarta tudni, miután pénzbeli kárpótlást ajánlott. Tagadni fogja, hogy valódi czimét eltagadta előtte, s azt mondja, hogy valódi nevét csak azért nem mondta meg, „mert a józan ész figyelmeztetései előtte haszontalanok voltak, azon gyanuját fogja kifejezni, hogy szerelme számitáson alapult. Ha azt mondja, hogy az ön darabja által a gyermeke, de nem Emma ellen elkövetett bünre lett figyelmeztetve, hogy azon nézete volt, hogy mindkettőt külföldre vigye, ott gyermekét neveltesse, sőt talán Emmának nevét is adja, az ellenkező nem lenne bebizonyitható, s ha még a levelen játsza a terhesen sujtottat, kitől egy megindító véletlen nőt és gyermekét elrabolta, ha azt mondja, hogy kettőjük látása szivét meghatotta, gyöngéd szerelem ébredt fel benne, hogy a szerencsétlenség pillanata őt közel hozta az őrültséghez, mindenki elhiszi neki a ki elfogulva nincs. Nincs bizonyitvány, hogy ő adta volna a nőnek a bodárt, azt titokban ő maga is megszerezhette, vagy azon üvegből is kivehette, mely a férfi tulajdona volt. Azon bizonyság, hogy a bodár nála már annyira kábitólag hatott, hogy aludt, midőn a szerencsétlenség megtörtént, nehezen használna, miután a közt, midőn a kocsiból kiesett és a holttest feltalálatott hosszabb idő telt el. „Talán egy fagyökeren függve maradt, erősen megragaszkodott, miután a bodár hatott a gyomorban, csak akkor midőn utólsó ereje is elhagyá zuhant alá és a halál csak akkor következett be. Egyetlen suly lenne azon körülmény, ha Holk az utasnak altató bodárt adott volna, s erre bizonyság lenne, mert feltéve, hogy borral kinálta meg, hisz az is elaltathatta, az ember nagyon fáradt lehetett. És végül, ha Holk tagadja, hogy álczát tett fel, hogy mint Graal kereskedő utazott ezen hazugság megczáfolása alig compromittálná őt. Még mindég azt mondhatná, hogy tekintélyes családja iránti tekintetből mindent megtett, hogy egy botrányt ki kerüljön s a lapokba megjelenjen, hogy egy fiatalkori bünét egész csendben akarta helyre hozni.

Mindaz a mit kikutattunk csak arra elég, hogy kimutatjuk miszerint ő volt azon Graal, hogy Emma szerencsétlensége lelkiösmeretét terheli, de a ki azt hiszi, hogy szándéka volt Olaszhonban neki házat adni, gyermekét ott neveltetni, az épen a szerencsétlenség altal, mely őt érte, leend rávehető, hogy részvétet érezzen iránta, a bünbánó iránt ki ily sulyosan lett megdöbbentve az helyesnek fogja találni, hogy Holk elváltoztatta külsőjét védi magát a felfedezéstől és nevének pellengérre állitásától, melyet politikai párt gyülöletből sokan szeretnének megbecstelenitettnek látni — mert egy botrány árnya egy egész családra háromlik.

Holdennek, bár mily nehezen esett be kellett vallani, hogy a hivatalnoknak igaza van. Mint gonosz jóslat tünt fel előtte, hogy Bieler minél érdekesebb képet akarván adni azon föltevést mutatta, Holk ujra megkéreti Hulda kezét és senki sem figyelmeztette az atyát. Világosnak látszott, hogy Holk a kérelem végett, hogy a kutatásokat kikerülje, vitte el Emmát G.-ből. Nem látszott valószinütlennek, hogy a bünbánó csábitó sorsa részvétet fogna gerjeszteni. Ha Hulda hinne a képmutatónak? És miért ne tenné? Hiszen Bender Helen is meghagyta magát a sima képmutató Lissától csalni, bár saját atyja óvta őt.

Ugy hullámzott minden a Holden keblében mintha szive szét hasadni akarna. Most már megbánta, hogy akkor el nem fogadta a Walter meghivását, hogy elhalasztá az alkalmat Huldának megmondhatni, mennyire nem hisz ő maga reményeket táplálni, de azért minden áldozatot meghozni őt a szerencsétlenségtől megóvandó. Miként nyerjen ürügyet hozzá közeledni, miként hitesse, hogy rögtön bizalomra talál.

És Bielernek igaza volt, neki nem volt szabad Holk elleni gyanuját legalább annak legsötétebb árnyát kifejezni. Ezt csak akkor tehette ha tanácsát kérik de nem mikor azzal tolakodni akart, mert be kellene vallania, hogy legbensőbb érzete, Holk elleni régi gyülölete inditják ily borzasztót lehetőnek tartani, hogy magának be kell látnia mily elfogadhatatlan e gyanu az elfogulatlan birálat előtt, és hogy ép ugy feltehető, hogy a gróffal jogtalanság történik, a nagyon erős megitéléssel, Emma a fő oka nyomorának, ő számitott a fiatal ember ostobasága és gyönyörüségére midőn magát az atyai háztól elszöktetni engedé.

VII.

A régi tapasztalás, hogy a legalattomosabb gonosztevő akkor tesz a leghihetetlenebb bolondot midőn nagyon elővigyázó és okos akar lenni, de a lelkiösmeret elrabolja tőle a meggondolas nyugalmát. Holk grófnál is beteljesedett s Bielernek igaza volt ha megjósolta, hogy a gróf maga rontja el a játékot.

(Folyt. köv.)

— **Rózsa Sándor** koponyáját, mint a P. N. hallja, Lenhossék tanárnak már megküldték — spiritusban. A kik a hires rabló arczképét látták, azok felismerték a koponyát Rózsa Sándorénak. Kár, hogy csak oly későn küldték, — mert most már nem való egyébre, mint koponya mérésre. Érdekesebb lett volna az agyvelőt vizsgálni, de ez annyira összetöpörödött, hogy csak mikroszkopikus tanulmány tárgya lehet. A kifordult szemek iszonyu látványnyá teszik a koponyát; az arcz kicsi, az orr erős és igen markirozott jellegü, középen nyerges, végén hegyes, az áll kicsi, a bajusz lekonyult, hátul a koponya nagymérvben kinőtt és ezért a koponya a dolichokephalok közé sorozandó. Lenhossék ur a koponyát lehetőleg épségben akarja tartani, az agyvelőt nem fogja belőle kivenni, hanem ugy teszi el a koponyát gyüjteményébe.

— **VIDÉKI HIREK. Gyermek-kitevés.** Székesfehérvárott az utczán egy kellőleg bepólyált 15 napos gyermeket találtak. Az anyát nyomozzák. **Joachim** a jelen kor legelső hegedümüvésze, közelebb Szegeden hangversenyt tartand **Vasuti báleset**. A zágrábi pályaudvaron a sziszeki vonat beleütközött a Károlyvárosiba. Öt kocsi összetört. **Pozsonyban** egy átutazó nő a fürdőbe ment, s ott öngyilkossági — szándékból ereit mindkét kezén felmetszette. Sikerült megmenteni. — **Gyöngyösön** a szőlőmunkás osztály olvasó kört szándékozik alakitani. — **Bogyó Alajosnak** közelebb volt jutalomjátéka Pécsett, zsufolt ház előtt. **Egy jófizetésü kecskepásztor.** A kecskeméti lap figyelmezteti az illetőket, hogy Kecskeméten már egy évnél hosszabb idő óta van „internálva“ egy bosnyák kecskepásztor, kit egykor a határon fogtak el s kinek havonkint ötven forintot fizetnek az állampénztárból.

— **Szegény katonáink érdekében** szólal föl a „P. N.“ A haza sok ezer fia majdnem minden kényelemtől megfosztva, nélkülözésekkel küzdve kénytelen a telet Boszniába tölteni; és a társadalom, a család, a rokonok a legjobb akarat mellett sem képesek nélkülözéseiket enyhiteni, mert a posta-összeköttetés olyan, minőt csak a mult századok barbár állapotaiból ismerünk. Ausztráliába és Chinába lehet csomagokat küldeni, de Boszniába nem. Pár hétig a posta apróbb csomagokat is szállitott; előbb két, azután öt kilogrammnyi sulyban lehetett a katonáknak egy kis élelmiszert, fehérnemüt, vagy más oly czikkeket küldeni, mihez Boszniában vagy épen nem, vagy csak méreg drága áron juthatnak. Nov, eleje óta azonban az árviz s a rosz utak ürügye alatt a posta nem szállit többé semmiféle csomagot. Régóta várja a közönség a csomagszállitás ujra felvételét, de hat hét alatt sem birták az illető tényezők a szállitás elé toluló akadályokat elháritani. Most közelednek a karácsonyi és ujévi ünnepek s távol levő honfitarsaink az ünnepeket idegen földön kénytelenek eltölteni a nélkül, hogy családjoktól a megemlékezés bizonyos kézzelfogható jeleiben részesülhetnének. Ama sok ezer család érdekében, melyeknek tagjai bosnyák földön töltik keserves napjaikat, fölkérjük azokat, kik a bájon segiteni hivatvák, hogy siettessék e szégyenletes állapot megszüntetését; és ha már nyolczvanezer katonát tartunk Boszniában, ugy gondoskodjanak arról is, hogy e tartomány bevonassék a rendes postai forgalomba!

UJDONSÁGOK.

s **T. olvasóinkhoz**. Tisztetettel kérjük az előfizetések megujitását mielőbb eszközöltetni, hogy a lapküldésében fenakadás ne történjék.

* **„A szerencse fia“** czimü Zombori Gedő kitünő regénye, az előfizetési felhivásban kitett időnél hamarább jelenvén meg, ezennel köztudomásra hozzuk, hogy a 233 lapra terjedő csinosan kiállitott regény szerkesztőségünkben 1 frtért kapható. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

* **Holnap** rendkivüli városi közgyülés tartatik, melyre felhivjuk a bizottsági tagok figyelmét.

* **Érdekes hangverseny** lesz jövő év január 3-án a helybeli szinházban, S t e i n a c k e r I r m a zongoramüvésznő hangversenye, kiről a külföldi lapok, midőn 3 évvel ezelőtt Lipcsében és más külföldi városokban először nyilvánosan fellépett, nagyon elismerőleg és biztatólag nyilatkoztak; azóta Lisztnek is tanitványa volt, kinek ajánlata folytán a kisasszony, mint zongora- és énektanárnő, meghivatott az első női akadémiára (magasabb női nevelő-intézet) Aurorába, New-York közelében. — Folyó év elején Amerikából visszaérkezvén, Budapesten telepedett le, hol legközelebb hangversenyzett, mely hangversenyről a fővárosi sajtó, nagyon dicsérőleg emlékezett meg. Fenntemlitett hangversenyében testvére a Debreczenben előnyösen ismert Steinacker Sándor, továbbá Márton Imre és Hitessy Lajos urak is fognak közremüködni.

* **Temetés**. Ma délután temették el M.-S z a b ó Józsefné, született Lichtenstein Johanna asszonyt. A nagy közönség igazi részvétkönyeket hullatott koporsója fölött. — Nyugodjék békével!

* **Rosz ut**. A Debreczenből Diószegre vezető ut, mely városunkat az Érmellékkel egyenesen összeköti, — oly rosz állapotban van, hogy a ki azon keresztül merészel menni, előbb itthon végrendeletet kell tennie. Óriási vizek zárják el a közlekedést, melyek elnyeléssel fenyegetik az utasokat. Az utak „jókarban tartása“ tehát valóságos paródia; e czimen pedig furcsa kis summát szed be a város évenként, s epen a Debreczen városi határban legroszabb ez ut.

* **A háztulajdonosok** közül számosan vannak, — kik házaiknak kapuját egész éjszakákon át nyitva tartják, ugy hogy akárki bemehet és észrevétlenül ellophat bármit. Ha azután a rendőrség figyelmezteti az illető házigazdát késő éjjel, hát még neki áll feljebb, s haragszik, hogy miért zavarja őt éjjeli álmában. Pedig ha valahol ily hanyagság következtében tolvajlás történik, akkor rendesen a rendőrséget szokták okolni. Annálfogva jó lesz, ha azok is felügyelnek kissé a rendre, kiknek épen érdekökben van.

* **Farkasok**. Tegnap reggel egy cseléd a város körüli sertéshizlaló helyiségek körül két farkast látott ólálkodni, melyek azonban az élőlény megpillantásakor barlangjuk felé futottak.

* **A negyedik bérlet** szinházunkban a jövő vasárnap veendi kezdetét. Az igazgatóság — mint eddig — ugy a bérletre nézre is mindent elkövetett, hogy az minél érdekesebb legyen, s a t. bérlőket kielégitse. — Felhivjuk rá e t. közönség figyelmét.

* **(Beküldetett.)** T. szerkesztő ur! Igen különösnek tünik az fel a helybeli polgároknak, hogy a városi tanács, de különösen, hogy az utóbbi városi közgyülés akkor, mikor a város fájának a halápról leendő olcsó beszállitásáról intézkedett, figyelmen kivül hagyta a polgárság érdekét, s nem kötelezte a város fáját szállitó vállalkozókat arra, hogy a kikötött 4 frt 50 krért a polgári faillefmény ölét is tartozzanak beszállitani. Mert most már a polgárságnak nagy része azon kellemetlen helyzetbe jutott, hogy a failletmény beszállitásáért ölenként öt, sőt 6 frtot kell fizetni. E g y p o l g á r.

* **Furcsa véletlen**. Egy vidéki városbeli olvasó-körben a közelmultban tisztujitás volt. Elnökké választottak egy orvost, alelnökké egy gyógyszerészt, s körszolgává egy — sirásót. — Ez volt ám a furcsa véletlen.

* **A jogász bálról**. Jogászaink — mint a készületekből itélhetünk — mindent elkövetnek, hogy báljuk e farsangon minél kitünőbben és fényesebben sikerüljön E fényes sikert biztositja az, hogy ez alkalommal a bálanya tisztjét F r á t e r Béláné szül. Rhedey Julia grófnő fogja betölteni, mit sietünk lapunk olvasóival tudatni.

* **A polgári failletmény** kiváltása mai napon vette kezdetét.

* **Az 1879-iki ujonczozásra** fölhivattak a I. korosztályból 396, a II. korosztályból 263, a III. korosztályból 258, összesen 917 egyén. Ismeretlenek az I. korosztályból 101, a II. korosztályból 76; a III. korosztályból 74, összesen 251. Ezek közül törvénytelen 22; a Bachkorszakban elszármaztak 9-en; idegen illetőségü szülőktől 30, összesen 61 egyén.

* **A debreczeni fiatalság**, mint értesültünk, Sylveszter napján a „Korona“ vendéglő termében társas-estélyt rendez.

* **A „Zsidónő“** czimü opera tegnap került ismét előadásra szinpadunkon, kevés közönség előtt; e körülmény annak tulajdonitandó, hogy az operai előadás szerdára esett, a mely napon tudvalevőleg nem igen adattak ezelőtt dalmüvek. Az előadás különben sikerült volt; mi leginkább Fekete és Kocsis Irma énekének tulajdonitandó. A többi szereplők kisebb-nagyobb mérvben megállták helyüket.

* **Házassági viszontagságok**. Zomborból irják: Goldschein Zsigmond itteni gabnaügynök és Reiszner Bertha kisasszonyok már hosszabb idő óta jártak egymással jegyben, de a házasságot gátolta azon körülmény, hogy a vőlegény zsidó és a menyasszony keresztény. Egyikük sem akart kitérni hitéből és igy nem maradt volna más hátra, minthogy Bécsbe menjenek és ott polgári házasságra lépjenek. Csakhogy ekkor vissza sem térhettek volna Magyarországba, mert a zsidók és keresztények közti házasságok nálunk érvénytelenek és az ily házasságokból származott gyermekek törvénytelenekül tekintetnek. Ekkor Goldschein folyó hó 5-én kitért a katholikus hitre és még az napon oltárhoz vezette menyasszonyát. Most azonban vissza akar térni régi hitéhez, a mi uj jogi bonyodalmakra adna alkalmat. És ez Zomborban pár hónap óta a második ilyenféle eset.

* **A tegnapi és mai** Budapest felől jövő vonat a nagy hófuvások miatt kisebb-nagyobb késedelmet szenvedett.

* **A „Magyar Lapok“** előfizetési felhivasa lapunk mai számához van mellékelve. E politikai napilap Budapesten az Athenaeum kiadásában fog megjelenni.

— **Merénylet egy lapszerkesztő ellen.** Mult csütörtökön este Rubatino, a Velenczében megjelenő „L'Osservatore Veneto“ czimü lap szerkesztője egyik ottani szinházból haza felé tartott, midőn az utczán egy ismeretlen egyén rárohant és ket tőrszurást intézett mellére, melyek azonban a levéltárcza által föltartatvan, csak kis sebet okoztak. A tettest, ki rögtön futásnak eredt, sikerült elcsipni. Egy betüszedő volt Rubatino nyomdájából, ki ezen tettét boszszuból követte el.

Közgazdaság.

G a b n a t ö z s d e. Budapest, deczember 17. Buza Gyéren volt kinálva, élénk vásárlás mellett körülbelül 20.000 m. m. buza forgalom volt, a tegnap szilárdult árak könynyen voltak kaphatók; a többi gabnafajokban változás nem jegyezhető.

A határidőüzletben buza tavaszra 8.62—8.67, zab tavaszra 5.85—5.90 tengeri, bánsági május—juniusra 4.90—4.95.

A postatakarékpénztárak ügyében a kereskedelmi miniszterum némely tagjai értekezletet tartottak Takács J. elnöklete alatt, ki ezen intézmény életbeléptetéss végett egy javaslatot dolgozott ki. — Ezen intézmény czélszerüségét senkisem vonhatja kétségbe; de annak életbeléptetését sokban korlátolná a postai intézmény jelenlegi szervezete, melyet tehát meg kellene változtatni a takarékpénztárak életbeléptetese végett. — Valószinünek mondják, hogy br. Kemény Gábor kereskedelmi miniszter, a posta-kormányzat ebbeli javaslata alapján, a posta-takarékpénztárak életbeléptetése végett nemsokára előterjesztést teend a törvényhozó testületnek.

A felső-magyarországi selyemtermelési szövetkezet ez idén kezdette meg müködését, Kisérletkép kiosztattak Abauj-, Torna-, Zemplén-, Szepes-, Gömör-, Máramaros-, Szatmár-, Sáros-, Szabolcs-, Borsod-, Heves-, Hajdu-, Nagy-Kun-, Nógrád-, Csongrád- és Liptómegyékben s Kassa város területén 5 kilogr. 41 dekagr. selymérpetét; az intézet beváltott 2448 liter selymérgunót, mely legombolyitva 16 kiló 33 dekagr. finom szál selyem és 8 kilo finom, 50 kilo másadrendü kártoly-selyem eredményt adott. Kassán fogja az intézet földolgoztatni a selymet folyó deczember hótól kezdve. A szövetkezett részjegyeinek ára 10 frt. s kaphatók a felsőmagyarországi népgazdászati kölcsönös hitel-és takarék-egylet pénztáránál.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Az első debreczeni árverési intézetben kedden f. hó 24-kén árverés tartatik, **melyen a régibb tárgyak az évi zárszámla elkészithetése végett, mulhatlanul fognak elárvereltetni,** nevezetesen: gyémánt és aranyékszerek, ezüst-nemüek, arany és ezüst órák keleti gyöngyök, kiszivott tajtpipák, látcsövek, revolverek, puskák, férfi és női ruhák, bundák, kendők, fehér-, asztal- és ágynemüek; 2 varrógép, 1 nagy tükör, 1 czéllövő puska 2 kép, 1 fekete selyemruha, selyemkendők sat. b.

Az elárverelendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap és hetfőn bárki által megtekinthető.

Felkéretnek mindazok, kik tárgyaikat eladás végett beadni szándékoznak, hogy azt mindég szerda estig tegyék; mert akkor ezen tárgyak a reákövetkező csötörtökön megjelenő hirdetésben megemlitethetnek.

HIRDETÉS.

Strachinó, gorgonzóla, emmenthali, grói, parmazán, hagenbergi sajtok, liptói turó, halikra (caviar), ajocska olajban, (sardinia) orosz ajok (muszka), sós és páczolt hering, angolna (aalfisch), tengeri rák, strassburgi

libamáj-pástétom,

angol, franczia és versetzi mustár, franczia, bajor és görzi gyümölcsök, száritva, czukorba mártva, befőzve czukorba és mustárba, elegáns üvegek, dobozok és kosárkákban, száritott lengyel és franczia gombákat, kitünő jó minőségben és jutányos árban ajánl

(439.) **Geréby Fülöp.**

NYILVÁNOS JELENTÉS.

Az első bécsi nemzetközi kiviteli áruraktárnak elszámolása (lipuidaczio) elhatároztatván, ott a következő disztárgyak **5 frt 40 krért** szerezhetők meg, és pedig:

1 jól járó párisi bronez-óra fehér zománcz **számlappal**, melynek pontosságáért egy évi jótállás vállaltatik.
1 kristály vaj- vagy czukortartó tokkal együtt.
2 pompás salon-virágváza arany-diszitésü festvénynyel.
1 öntött bronz-iróeszköz tolltartó álvánnyal.
1 diszes petroleum-lámpa golyóval és biztositó lángfogóval.
1 elegans szép fénykép-album 50 képre valódi aranymetszéssel.
1 igen gyakorlati alkalmazásu szivartárcza fiatal urak részére.
1 legjobb szerkezetü thea-főző készlet.
1 keleti pompás szekrény, legszebb ajándékul hölgyeknek.
10 finom aczélmetszetü kép, hires mesterek másolatai.
6 darab illatos egészségi-szappan dr. Dupunttól.

Valamennyi itt érintett tárgyak különösen alkalmasak **ajándékokul** és együtt **csak 5 frt 40 krba kerülnek.**

Bécsi kiviteli üzlet,
I., Elisabethstrasse Nro. 6.

A pénz előleges beküldése vagy postautánvét mellett minden tárgy megküldetik. (436.)

Kitüntetés a bécsi világkiállitáson — **Nöi legszebb garnitura és karperec.** — Kitüntetés a bécsi világkiállitáson

Karácsonyi és ujévi AJÁNDÉKOK!

Férfi és női óraláncok — Ezüst evő eszközök.

A bécsi világkiállitáson és a szegedi országos kiállitáson a legmagasabb kitüntetést nyerte

VERES LÁSZLÓ

arany és ékszerész
Debreczen, főpiacz, Szikszay ház alatt.

Ajánlja a n. é. közönségnek ujonnan berendezett és gazdagon felszerelt ékszereit a legjutányosabb árban, ugyszintén mindenféle ócska ékszerek javitását, tisztitását és legujabb façon szerinti átalakitását elfogadja.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel
Veres László,
(432.) arany- és ékszerész Debreczenben.

Kitüntetés a szegedi országos tárlaton — **Ezüst gyertyatartók.** — Kitüntetés a szegedi országos tárlaton

1879. január 2-án van huzása az
Igérvényeknek.

Hitel-sorsjegyekre. csak $4^1/_2$ frt és bélyeg | **Bécsi-sorsjegyekre** csak 2 frt és bélyeg.
A kettő együtt csak 6 frt és bélyeg.

Főnyeremény. 400.000 frt. Főnyeremény.

Mindennemü bel- és külföldi SORS-JEGYEK Arany és ezüst pénzek
legujabb gyártmányban ajánl
KARÁCSONYI és UJÉVI AJÁNDÉKUL.
A
„MERCUR“
banküzlet kiadóhivatala, Bécs Wollzeile 13.
Ch. Cohn. (457.)

Steirischer Kräutersaft für Brustleidende

Stiriai növénynedv mellbetegeknek.

!!! Óvás ennek utánzása ellen !!!

Már 30 évnél több, hogy ezen kitünő és egyedüli gyógyszere a gége és légzési szervek minden bajainak, mint: k ö h ö g é s, h u r u t, r e k e d t s é g, n y a k- és m e l l b e t e g e k n é l kedvelt.

A stiriai növényszörp üvegeiben e szavak: „G y ó g y s z e r t á r a s z a r v a s h o z G r á c z b a n“ és e jegy „**J. P.**“ be vannak vésve, ezenkivül az üveg boritékán a gyártó neve: J. P u r g l e i t e r g y ó g y s z e r é s z kék szinü aláirásban olvasható.

A midőn az utánzásokra és hamisitásokra figyelmessé tesszük a t. közönséget, kérjük, hogy **valódi**akként csak azon üvegeket fogadják el, melyeken fentebbi ismertetőjel látható.

Ára egy üvegnek 88 kr.

Szétküldési raktár: J. Purgleitner gyógyszerész Graz.

Főraktár Magyarország számár Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Raktárak Debreczenben: Dr. Rotschnek, Milovits István s Göltl Nándor gyógyszertáraiban.
(458.)

Védjegygyel — Ajánljuk — védve
Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2
csász. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói
császár. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb
eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

Karácsonyi és Ujéviajándékul

KARÁCSONYI és UJÉVI AJÁNDÉKUL

Van szerencsém a n. é. közönségnek a közeledő

KARÁCSONI ÜNNEPEK

ÉS

ujév alkalmára

Broncz, china-ezüst, porczellân-, fa-, bőr-, tajtékáruk és gyermek-játékokban

dusan felszerelt raktáromat

becses figyelmébe ajánlani.

Az áruk olcsóságáról a nagyérdemü közönség meggyőződése után, — tömeges látogatásért esedez

tisztelettel
Kraicz Gyula.

Vidéki megrendelések legnagyobb pontonsággal eszközöltetnek. —

Kraicz Gyula norinbergi és diszáruk üzletében.
Főpiacz a „BIKA“ szállodával szemben.

Arverési hirdetés.

Alólirott kiküldött bir. végrehajtó által ezennel közhirré tétetik, miszerint Károly József helybeli volt kereskedő ellen a debreczeni kir. törvényszék által 15.344 k. 1878 sz. a. végzéssel Móricz Steiner & Sohn és több foglaltatók részére, előlnevezettnek a piaczutczán Holner-ház alatti üzletében lefoglalt összes bolti felszerelvények, bolti czikkek, karton, vászon stb. ingóaira árverés rendeltetvén, annak eszközlésére végrehajtást szenvedett ob. csődválasztmánya beleegyezésével határüdőül 1878 decz. 23-án és következő napjai d. e. 9 órája a helyszinére kitüzetvén, arra a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ingóságok készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Debreczen, 1878 decz. 15.

Mészáros László.
(459.) b. végrehajtó.

Nincs többé köhögés.

Egger codeon-mellpastillái a legkellemesebb, legbiztosabb gyógyszer köhögés, rekedtség, torokbántalmak, elnyákosodás és mindennemü katarus ellen. Kapható eredeti csomagokban 50 krért, 1 frtért annak készitőjétől „Egger A. Budapest Erzsébettér 3. sz.“ és Debreczenben: Gölt Nándor és Tamási Károly gyógysz. urnál. A szállitás naponkint szakadatlan, postautalványra vagy utánvétellel.

Naponként frtssen készült finom theasütemény $^1/_2$ kilo csomagokban 1 frtjával.

EGGER A.
(448.) Budapest, Erzsébettér 3

ELADÓ BOR.

Vajdán az Érmelléken a Csáthy Károly-féle szőllőben termett kitünő minőségü mintegy 450 kiscsebernyi bor ebből esetleg 100 kiscseber hordóstól együtt eladó.

A pinczét minden ráfizetés nélkül jövő 1879 évi szept. 1-ig használatul átengedem.

Poos Gyula,
(454.) széchenyiutcza 1772.

Kiadó tulajdonos: Vértessi Lajos.

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.